

Íslendingasögurnar: Fyrsta edX-námskeið Háskóla Íslands

Viðtal við Hjalta Snæ Ægisson, doktorsnema og stundakennara í almennri bókmenntafræði á Hugvísindasviði Háskóla Íslands

Ljósmynd: Úr einkasafni

Elva Björg Einarsdóttir, verkefnastjóri hjá Kennslumiðstöð Háskóla Íslands

Íslendingasögurnar, *The Medieval Icelandic Sagas*, er fyrsta MOOC-námskeið (e. Massive Open Online Course) Háskóla Íslands hjá edX, samstarfsneti háskóla og annarra menntastofnana um gerð, miðlun og þróun opinna netnámskeiða. Markmiðið með opnum námskeiðum á netinu er að ná til stærri hóps nemenda, prófa kennsluhætti háskóla og auka notkun upplýsingatækni í kennslu.

Námskeiðið fór í loftið í mars 2018 og lauk um miðjan apríl. Tæplega 4000 manns voru skráðir en um 190 þeirra greiddu námskeiðsgjald og luku námskeiðinu með prófskírteini. Hjalti Snæ Ægisson doktorsnemi í almennri bókmenntafræði við Íslensku- og menningardeild við Hugvísindasvið Háskóla Íslands var í forsvari fyrir námskeiðið. Kennslumiðstöð lék forvitni á að vita hvernig námskeiðið hefði gengið fyrir sig og hvers vegna hann og deildin hefðu lagst í þessa vinnu?

Við gefum Hjalta orðið: „Við höfðum verið að velta fyrir okkur fjarnámskeiðum í töluverðan tíma og margir höfðu sýnt hugmyndinni áhuga en við komumst í raun lítið áfram með málin fyrir en edX-samstarfið kom til skjalanna. Ég var farinn að skoða möguleikana á því að hanna kynningarnámskeið um norræna miðaldafræði í einhverju viðaminna formi, annað hvort sem hlaðvarpsþætti eða opnu Panopto-námskeiði en það var ekkert sem kallaði á að þetta yrði gert svo að málin lentu í útideyfu um nokkra hríð. Samningur Háskólans við edX varð síðan til þess að kveikja neistann á nýjan leik. Torfi Tulinius, prófessor í íslenskum miðaldafræðum og Haraldur Bernharðsson, dósent í miðaldafræði, eru lykilmenn í þessu ferli og eiga

meðan heiðurinn að því að hugmyndin öðlaðist áþreifanlegt form. Frá sjónarhóli deildarinnar er námskeið á borð við þetta afar gagnlegt sem almenn kynning út á við og lystauki fyrir þá sem vilja sökkva sér betur ofan í fræðin. Frá sjónarhóli Háskóla Íslands almennt býst ég við að námskeiðið hafi verið hugsað sem videigandi upphafspunktur á samstarfinu og innsýn inn í fræðasvið þar sem íslenskt rannsóknarsamfélag hefur augljósa sérstöðu.“

Hvers vegna ættu deildir eða fræðasvið að bjóða edX-námskeið?

„Forsendurnar eru sennilega misjafnar eftir efninu og stöðu mála á hverjum stað. Ég held að allar deildir geti notið góðs af því að leggja út í svona vinnu, ekki bara í nafni kynningarstarfsemi heldur er það fyrst og fremst hollt og gagnlegt að takast á við nýja tæknimiðla og tjáningarform. Hugsa um sitt eigið rannsóknarsvið með þessa miðla sem útgangspunkt. Með því er hægt að opna nýjar gáttir inn í kunnuglegt efni. Það er ómögulegt að meta hvort edX og sambærilegar síður muni hafa róttæk áhrif á kennslu til langs tíma eða hvort þær eru einungis frumstæð útgáfa af einhverju sem mun líta allt öðruvísi út í fyrirsjáanlegri framtíð. Internetið er enn of ungt til þess að hægt sé að spá mjög langt fram í tímann um þessi mál. Í meginatriðum skiptir þetta þó litlu máli og fólk ætti alls ekki að vera feimið við að prófa sig áfram. Háskólar um allan heim eru farnir af stað í svona vinnu og það er sannarlega tímans virði að leggja sitt af mörkum, þó ekki væri til annars en að komast í samband við nýja samstarfsmenn og skiptast á hugmyndum.“

VERIFIED

UicelandX The Medieval Icelandic Sagas

Archived

Starts: March 1, 2018

Fyrsta edX námskeið Háskóla Íslands

Hver er reynsla þín af því að búa til námskeiðið?

„Þróun og framleiðsla vefnámskeiðsins *The Medieval Icelandic Sagas* tók um það bil átta mánuði. Mér telst svo til að alls hafi níu manns komið að gerð og umsýslu námskeiðsins á einhverju stigi. Auk mín komu þrír frá Íslensku- og menningardeild, fjórir frá Kennslumiðstöð og einn frá Menntamiðju. Þetta útheimti töluverða vinnu, enda var námskeiðið samið og mótað frá grunni sem

vefnámskeið. Sennilega er hægt að snara fram námskeiði á mun styttri tíma ef byggt er á undirstöðu sem er þegar til staðar, til dæmis með því að yfirfæra hefðbundið staðnámskeið yfir í vefnámskeiðsformið, en þá þarf auðvitað að vera vakandi fyrir þeim veikleikum sem sú aðferð hefur í för með sér. Ég hef skoðað töluverðan fjölda vefnámskeiða og þykist vera búinn að þróa með mér hæfileika til að greina nokkurn veginn hvernig vinnan á bak við hvert námskeið hefur farið fram. Mörg vefnámskeið bera þess augljós merki að vera hönnuð frá byrjun með möguleika miðilsins í huga. Í flestum tilvikum er þetta kostur en ekki galli.“

Er skipulagning edX-námskeiðs frábrugðin því að skipuleggja venjulegt námskeið?

„Já, skipulagningin er mjög frábrugðin, enda þarf að taka tókurnar með í reikninginn. Eitt af því fyrsta sem var ákveðið hjá okkur var

að fara í útíttökur og ná góðum myndum af íslensku landslagi. Þetta gefur námskeiðinu ótvíræða sérstöðu. Við fórum meira að segja þá leið að tileinka eina viku af sex sögustöðum og þýðingu landslags í Íslendingasögum. Þetta er dæmi um ákvörðun sem helgast fyrst og fremst af miðlinum. Ef ég hefði verið að búa til sambærilegt námskeið fyrir hefðbundna kennslustofu hefði ég ekki einu sinni hugleitt þennan möguleika. Útíttökur eru frábærar en útheimta augljóslega ýmislegt annað en tókur í stúdíói, þær kosta ferðalög með leigðum bílum, bensínkostnaði og öðru tilheyrandi. Auk þess þarf að reikna með veðri, dagsbirtu og ýmsum öðrum óvissuþáttum. Þetta flækir málin stórlega en ávinningurinn er eftir sem áður mikill þegar upp er staðið. Við náðum meðal annars gullfallegum loftmyndum af Almannagjá á Þingvöllum og Helgafelli á Snæfellsnesi. Ábúendurnir á Helgafelli höfðu samband við mig í sumar og báðu um leyfi til að sýna gestum sínum myndskreiðið sem við gerðum um sögu Helgafells. Þetta er dæmi um það hvernig fræðasamfélagið og ferðaþjón-

ustan geta unnið saman á frjóan og skemmtilegan hátt.

Við settum upp Fésbókarsíðu fyrir námskeiðið og buðum jafnframt upp á hlaðvarpsþætti á meðan á keyrslu námskeiðsins stóð. Þættirnir urðu sjö talsins og við fengum ýmsa góða gesti til að spjalla um efni sem tengdust námskeiðinu. Fésbókarsíðan er enn í loftinu og námskeiðið er enn aðgengilegt á netinu, það er hægt að horfa á öll myndböndin og taka öll verkefni. Munurinn er sá að nú er engin umsýsla eða endurgjöf. Ekkert hefur verið ákveðið um hvort eða hvenær námskeiðið verður sett aftur í loftið. Ef það verður gert má alltaf skoða möguleikann á því að uppfæra efnið, taka eitthvað út og setja eitthvað annað í staðinn. Námskeiðið í núverandi mynd stendur þó fyllilega fyrir sínu og á vel að geta gagnast í nokkur ár í viðbót sem kynning á Íslendingasögum.“

Námskeiðið má nálgast á edX á slóðinni: <https://goo.gl/fvagQY>

Heimsókn

Gestir frá Grænlandi

Elva Björg Einarsdóttir

Grænlandsk sendinefnd háskólafélks sótti Kennslumiðstöð Háskóla Íslands heim í lok nóvember 2018 til að kynna sér setningu gæðaviðmiða í háskólakennslu. Til stendur að setja slík gæðaviðmið í háskólanum í Nuuk í Grænlandi sem er eini háskólinn í landinu. Kennslumiðstöð kynnti starfsemi sína og hvernig hún fellur að kennslu og kennsluþróun, svo og aðkomu Kennslumiðstöðvar að sjálfsmati Háskóla Íslands fyrr og nú.

Ljósmynd: Elva Björg Einarsdóttir

Samstarf

Áskoranatengt nám

Elva Björg Einarsdóttir

Ljósmynd: Elva Björg Einarsdóttir

Juan Pablo Mora kennari við Háskólann í Sevilla á Spáni gerir það ekki endasleppt við okkur Árið 2017 kom hann til Íslands og bauð upp á vinnustofu. Árið 2018 var hann mættur aftur og ræddi um útfærðar hugmyndir á áskorana tengdu námi með design thinking við upphaf námskeiðs.

Juan Pablo segir mikilvægt að nemendur vinni verkefni út frá áhugasviði sínu og með því að veita þeim tækifæri til að vinna saman að

samfélagslega mikilvægum verkefnum tekst honum og samkennurum hans að viðhalda áhuga nemenda þannig að þeir sinna náminu jafnvel meira og betur en skólinn gerir kröfur um. Juan Pablo leggur áherslu á að nemendur vinni saman þvert á þjóðerni og finni leiðir til að ná hæfniviðmiðum námskeiðsins að eigin frumkvæði og áhuga. Dæmi um verkefni má finna á vefsíðu námskeiðsins: <https://jpmoragu.wordpress.com/>